ОКР. БИБЛИОТЕКА гр. ТЪРНОВО Дел

ПРОЛЕТАРИИ ОТ ВСИЧКИ СТРАНИ СЪЕДИНЯВАЙТЕ СЕ!

БОРБА

ОРГАН НА ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА БКП, ОКРЪЖНИЯ НАРОДЕН СЪВЕТ И ОКРЪЖНИЯ КОМИТЕТ НА ОТЕЧЕСТВЕНИЯ ФРОНТ
ГЪРНОВО

Излиза три пъти седмично

Год. XIV. бр. 115 (1106) | Търново, четвъртък, 25 септември 1958 г. | Цена 20 ст.

С всички сили на оран и сеитба!

Сеят и в новия кооператив

Събранието на втора полевъдна бригада при новообразуваното ТКЗС „Ягода" в село Жълтеш, Габровско приключи То премина бързо и делово. Сформираха се звената, избрани бяха звеноводите, приет бе и планът за есенната кампания.

— От утре всички на кооперативния блок! Започваме сеитба! — отсече накрая бригадирът Иван Рачев.

На другия ден с плугове и коли, натоварени с чували, звената се отправиха към местността „Чукара". Това беше първият задружен работен ден в кооперативна.

Първа заора звеноводката Минка Колева. С голямо старание работиха през целия ден Пенка Манева, Гана Колева и сеячът Петър Христов До вечерта бригадата изора и засея 100 декара с ръж.

Трактористът Косьо Иванов от МТС — Търново и неговия прикачвач другарката Калинка Колева грижливо извършват предсеитбената оран в блоковете на ТКЗС в с. Килифарево.
Снимка: *М. Николов*

☆

На челно място

Отрано се подготвиха за есенната сеитба трудолюбивите кооператори от с. Крамолин, Севлиевско. Семената за посев те почистиха още до 20 август, изпратиха навреме семеконтролни проби и резултатите от окачествяването им знаеха още на 1 септември. По определен план прибираха слънчогледа и царевицата. В предсеитбената оран наред с тракторите участвува и кооперативният добитък.

Добрата подготовка за сеитбата, стегнатата организация на кооператорите и трактористите даде своите добри резултати. Сега стопанството е на челно място в околията с изпълнението на есенния посевен план. Досега са засяти над 5,500 дк с есенници, което представлява 70 на сто от цялата есенна сеитба. За осигуряване получаването на високи добиви крамолничани наториха предсеитбено със суперфосфат 3,000 декара, засяха по кръстосания начин 3,800 декара пшеница, 90 на сто от която с високодобивния сорт № 301.

Похвална е работата на тракториста Игнат Хр. Минчев, който с трактор „Ифа" е засял при високо качество 2,400 дк есенници, Ангел Хр. Драганов който е засял 1,600 декара.

Не изостават със сеитбата и кооператорите от селата Коевци и Агатово. Те изпълниха вече над 50 на сто плановете си.

Хр. Иорданов

Теми на деня

Да приберем гроздето в срок и без загуби

През настоящата година кооператорите от окръга положиха добри грижи за лозята и отгледаха богата гроздова реколта. По предварителни данни се очаква общо около 90,000 тона грозде, от което 69,000 тона стокова продукция, в това число 16,000 тона за износ и 53,000 тона за преработка.

Планът за износа на грозде към 22 т. м. е изпълнен вече 82,1 на сто. Въпреки постигнатите успехи, обаче, редица стопанства като в селата Хотница, Търновско, Мусина и Димча, Павликенско и други предават известни количества не добре узряло грозде и при манипулацията му значителна част от прашеца се изтрива. На много места гроздето за износ се бере не в зависимост от количеството на узрялото, а според броя на заделените кооператори за тази цел. Това води до удължаване беритбата на гроздето за износ. Тази година отрано се знаеше, че ще има извънредно богата гроздова реколта, но въпреки това ръководствата на „Винпром" не се подготвиха добре за приемането и преработката й. В момента всички клонове на „Винпром" в окръга разполагат общо със съдов капацитет за приемане на около 80 на сто от виненото грозде, и то при едни по-дълъг беритбен период. Но като имаме предвид, че при случай на валежи срокът на беритбата трябва значително да се скъси, а освен това и голяма част от гроздето, определено за износ ще постъпи в избите на „Винпром", става ясно, че никакво успокоение не бива да настъпва, а час по скоро да се осигурят необходимите съдове.

От една седмица започна беритбата и на гроздето за преработка. Но брането става много мудно и с големи пропуски. Докато избите на „Винпром" общо за окръга могат всеки ден да приемат и преработват над 2,000 тона грозде, в същия момент постъпват съвсем незначителни количества. При график към 22 т. м. да постъпят 4,640 тона винено грозде, заедно с шкартото са постъпили 3,815 тона.

В окръга има големи количества добре узряло грозде със захарност над 20—21 градуса, но не се бере. Изчакване има от страна на много кооперативни стопанства, като в Хотница и Самоводене—Търновско

Необходимо е „Винпром" да осигури на всеки четири дни градиране на гроздето и то в самите лозя на ТКЗС и въз основа на данните за зрялостта, да им дават беритбените планове.

Кооперативните стопанства трябва да организират беритбата на гроздето на две—три ръце. Това ще им даде възможност да берат само зрялото грозде със захарност над 20 градуса.

За нашия окръг гроздоберът е важна и решаваща кампания, затова е необходимо околийските народни съвети, ръководствата на ТКЗС и „Винпром" да вземат необходимите мерки и не допуснат провалянето на нито едно зърно грозде

25 години от Лайпцигския процес

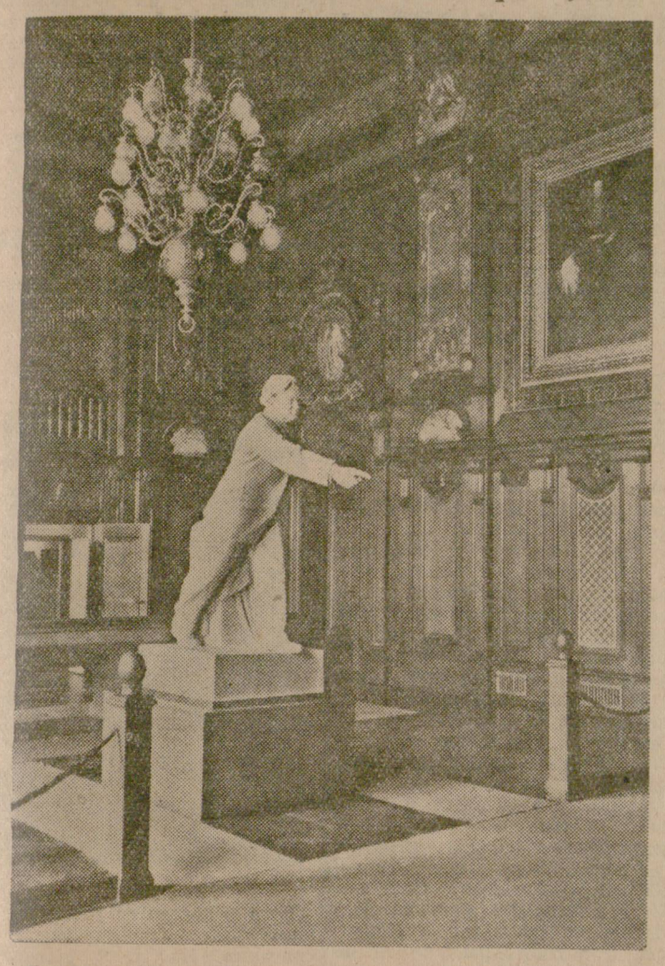

Бюстът на Георги Димитров в залата на имперския съд в Лайпциг—сега Музей „Георги Димитров"

„Аз се гордея с това героическо въстание!

А съжалявам само, че аз и моята партия не бяхме тогава още истински болшевики. Поради това ние не можахме успешно да организираме и проведем това историческо народно въстание начело с пролетариата . . .

Но партията извлече от това кървав урок и го използува. И освободителната борба на българските работници и селяни под ръководството на Комунистическата партия, осветлявана от великия опит на Септемврийското въстание, неотклонно върви напред към окончателната победа".

(Из предварително написания конспект от **Георги Димитров** *на неговата първа реч пред съда).*

През текущата седмица преди 25 години, на 23 септември 1933 г. нашият учител и вожд Георги Димитров произнесе първата си реч пред фашисткия съд в Лайпциг. А на заседанието на 27 септември стана голямо стълкновение между Георги Димитров и следователя Фохт, който беше разпитван като свидетел.

Чуждестранните кореспонденти, присъствуващи на процеса, не скриваха възхищението си от мъжествената реч на Георги Димитров, като дадоха в своите кореспонденции подробни извадки от неговата реч Германската „унифицирана" преса в безсилна злоба с враждебни коментарии се опита поне малко да отслаби впечатлението, произведено от тая реч.

„Лайпцигер Нойестен Нахрихтен" признаваше, че на третия ден на процеса от скамейката на подсъдимите се изправи „човек, който без съмнение е болшевик от голям калибър. Тоя човек няма нищо общо с политическото сектантство на Ван-дер-Любе и с революционното чиновничество на Торглер В личността на Димитров идеята на комунизма стана не само пламък, не само програма за действие, а — в техния синтез — ужасяваща политическа реалност. . . Цялата заседателна зала внезапно бе „напълнена с политическа енергия. . "

„Ноне Лайпцигер Цайтунг" тогава писа:

„Човек, който е горд от това, че е ръководител на революционно въстание, който крещи в лицето на всеки буржоа, че той се бори против него, който отхвърля от себе си всякаква сантименталност — получава аплодисментите на буржоазните кореспонденти от чужбина".

Още с първата си реч Георги Димитров от обвиняем се превърна в смел обвинител. И такъв той си оставаше до края на процеса.

ТЪРЖЕСТВЕНИ ЧЕСТВУВАНИЯ

НА 35-ГОДИШНИНАТА НА СЕПТЕМВРИЙСКОТО ВЪСТАНИЕ

☆ ☆ ☆

Възпоменателен митинг в Златарица

Септемврийското въстание през 1923 г. получи най-голям размах в окръга в с. Златарица, Еленско. Когато комунистите в Златарица получават нареждането за обявяване на въстанието те незабавно пристъпват към действие.

На 23 септември т. г. след обед към местността „Завоя", където през нощта на 22 срещу 23 септември 1923 г. се е състояло историческото събрание на партийната организация с представители на БЗНС за обсъждане плана на въстанието и избиране на революционен комитет, се отправиха повече от 1,000 трудещи се. Освен жители на Златарица присъствуваха и много хора от околните села.

На мястото септемвриецът др. Никола Русев разказа спомени. Сетне мястото бе означено с петолъчка, където в бъдеще ще се постави паметна плоча.

Привечер в селото стана произвеждане на завземането на властта. След това пред многолюден митинг първият секретар на Околийския комитет на Българската комунистическа партия в гр. Елена др. Стоян Буюклиев изнесе доклад за 35-годишнината от славното Септемврийско въстание.

Присъствуващите на митинга с голям ентусиазъм гласуваха поздравителни телеграми до ЦК на КПСС и ЦК на БКП

На тържеството бяха прочетени имената на участниците в Септемврийското въстание, които Президиумът на Народното събрание награждава с ордени и медали.

Потомците на първите се прекланят

В Търновска околия жителите на с. Русаля първи развяха бойното знаме през септември 1923г. Тук още на 22 септември пристигна пратеникът на Окръжния комитет на Партията др. Ангел Грънчаров и съобщи решението на Централния комитет на Партията за обявяване на въоръженото въстание. Още същия ден вечерта в селото бе обявена работническо-селска власт.

Завчера на площада пред кооперацията, където преди 35 години бе обявено въстанието, се състоя голямо възпоменателно събрание.

Другарят Дачо Илиев, председател на Околийския комитет на Отечествения фронт, изнесе доклад за славното Септемврийско въстание през 1923 г. Той говори и за приноса на жителите на с. Русаля в тая героична епопея на българския народ.

Присъствуващите изслушаха разказите на участниците във въстанието, др. Ангел Грънчаров, Борис Тачев и Дечо Косев.

Събранието изпрати телеграма до Централния комитет на Българската комунистическа партия.

НАВСЯКЪДЕ В СЕВЛИЕВСКА ОКОЛИЯ

От няколко дни по всички села от Севлиевска околия се организирват тържествени събрания, посветени на 35-тата годишнина от Септемврийското народно антифашистко въстание.

На 22 вечерта много трудещи се от града се събраха в големия салон „Максим Горки" за да отдадат заслужена почит на подвига на септемврийци Доклад за септемврийската епопея изнесе др. Никола Ганчев — секретар на ОК на БКП Той изтъкна голямото значение на въстанието за укрепване на морално-политическото единство на народа ни в борбата му за окончателното събаряне на фашизма и капитализма и изграждане на новото социалистическо общество.

Събранието изпрати телеграма до ЦК на БКП.

Изпълнена бе литературно-музикална програма от художествения колектив при машинно-тракторната станция и други.

Нено Гунев

Слава на септемврийските герои!

На 23 септември вечерта много трудещи се от Дряново се стекоха в салона на читалище „Ив. Владков" на тържествено събрание, организирано от Околийския и Градския комитет на БКП и Отечествения фронт по случай 35-годишнината на Септемврийското въстание.

Бяха дошли много стари участници в събитията през 1923 година, като Иван Минчев Курото, Мехмед Мустафов — Стоянката, Стефан Марчовски и други.

Доклад за 35-годишнината на славното Септемврийско въстание изнесе членът на бюрото на Околийския комитет на БКП др. Ганчо Донев.

— Комунистическата партия смело ръководи славното Септемврийско въстание през 1923 г. — каза докладчикът. —Въпреки поражението на въстанието Партията още по-високо издигна знамето на борбата и сплоти всички антифашистки сили в мощния Отечествен фронт и ги изведе до победата на 9 септември 1944 г."

Събранието единодушно гласува телеграма до ЦК на БКП, след което самодейният колектив при ф-ка „Бачо Киро" изпълни богата литературна програма.

Дешо Николов

ИЗПЪЛНИХА ТРИМЕСЕЧНИЯ СИ ПЛАН

Колективът на огледалната фабрика „Коста Стоев" —Габрово, в чест на 41-годишнината на Октомврийската социалистическа революция, след като на 2 септември т. г., 28 дни предсрочно, изпълни деветмесечния си план, на 23 т. м изпълни сравнително по-напрегнатия план за третото тримесечие. До края на септември работниците ще произведат повече от заплануваните 960 кв. м огледала, 2,400 кв. м стъкло за мебели и други.

В стремежа си да разнообразява асортимента на продукцията и да задоволява нарасналите нужди на трудещите се, които все повече засилват собственото и жилищното строителство, последните месеци колективът на фабриката усвои производството на мразово стъкло и матово стъкло, с различни орнаменти. Тази красива продукция, която се изработва единствено в страната от ф-ка „Коста Стоев", се радва на голямо търсене.

От новите видове стъкло са произведени първите 60 кв. м

Христо Бетев

XVIII-ИЯТ МЕЖДУНАРОДЕН МОСТРЕН ПАНАИР В ПЛОВДИВ

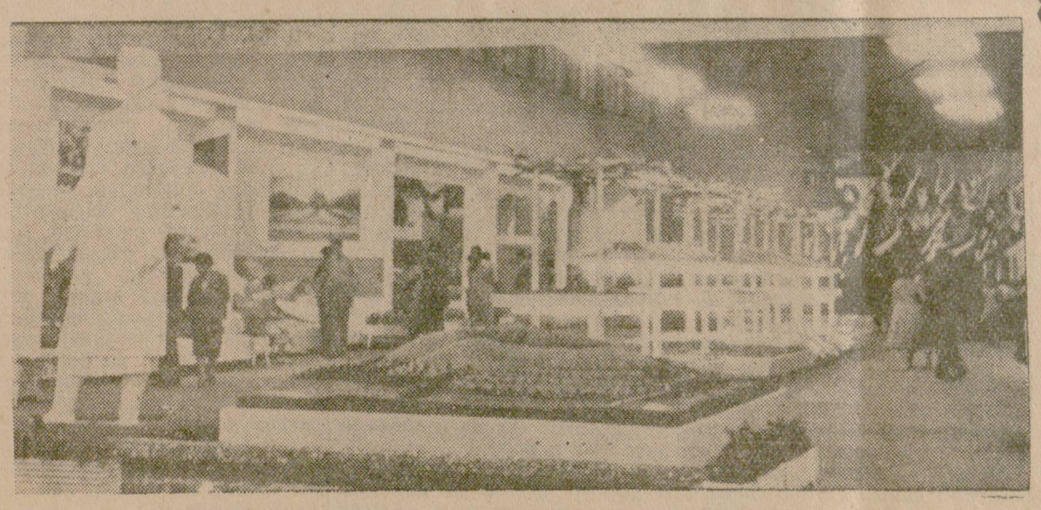

В ПАЛАТАТА НА ПЛОДОРОДИЕТО И ЩЕДРОСТТА НА РОДНАТА ЗЕМЯ

Едва пристъпили прага на палатата, в която е показано плодородието и щедростта на нашата земя, четем: „Под ръководството на Българската комунистическа партия и братската помощ на Съветския съюз, кооперативният строй на село победи"

Колко правдиви думи! Да се увериш в тях не трябва обяснение. Всички диаграми, макети, фотоси и експонати в палатата на нашето селско стопанство и на животновъдната изложба на Пловдивския мострен панаир красноречиво говорят за това. . .

В края на 1944 г. трудово-кооперативните земеделски стопанства в страната са били само 110 с 0,6 на сто от обработваемата земя, 1952 г. — 2,747 с 60,5 на сто от земята, а през м. април т. г. — 3,251 с 91,6 на сто от цялата обработваема земя.

Но за безкрайните ниви са нужни машини. И народната власт по примера на Съветския съюз създаде МТС, броят на които през миналата година вече е 200 с 26,538 трактори (приравнени към 15 конски сили) и с 5,200 ком байна.

В миналото селяните бяха безпомощни към сушата. Сега не е така. Много от реките са обуздани, а водите им се направляват от хора. И докато през 1944 г. поливните площи са били само 357,000 декара, през 1957 г. те вече са 4,200,000 декара, а в края на Третата петилетка ще бъдат 6,400,000 декара.

Увеличи се и броят на специалистите. До деня на народната победа — 9 септември 1944 г. е имало само 1,090 агрономи и 186 ветеринарни лекари. В края на 1957 г. само в нашите висши учебни заведения са обучени 4,839 агрономи, 647 зоотехници и 1,347 ветеринарни лекари. . .

Радващи цифри! Цифри, които убедително сочат неспирния възход на нашето селско стопанство. Но само те ли говорят за него? Не! В отделните щандове посетителите на селскостопанската палата виждат плодовете на нашата земя. Голямото изобилие и разнообразие изморява очите. Само в щанда за зеленчукопроизводство са показани над 60 сорта от отделните видове зеленчуци: домати — 10 х по Бизон, 10 х по Руджерс и др., прочутите български пиперки — голяма ивайловска капия, новоселска капия и гороглед, различни сортове краставици, дини и др: подредени като в градина.

Ето и щанда със зърнени храни: златиста пшеница, класове ориз, царевица, слънчоглед сорт „ВНИИМК—1,646", който е с 41 на сто масленост и най-разпространен у нас, семена от съветските сортове „6,540" и „8,921" с масленост 42 на сто; щандовете с големи глави захарно цвекло, маслодайни растения и т. н.

Но само това ли? Ето и най-убавото, което ражда нашата земя — щанда, в който са изложени прочутите български грозда: „Болгар" и „Хамбургски мискет", винените сортове „Гъмза", „Мавруд", „Мелнишко", „Червен мискет" и др.; касетките с десетина сортове едри ябълки, сочни круши, вкусни сливи и други плодове.

Диаграмите сочат, че от 1,438,766 декара през 1952 година, лозята през миналата година са достигнали 1,572,100 декара, а през 1962 г. те ще бъдат 2,037,562 декара; от 478,000 през 1947 г. овощните насаждения в края на 1957 г. вече са 1,139,000 декара и ще достигнат през 1962 г. 1,500,000 декара.

Показани са и прочутите български тютюни, ръста на тютюнопроизводството, на добивите памук и др. А в ляво от входа на палатата в цифри, табла и диаграми по най-убедителен начин е отразено растящото благоденствие на кооператорите, широкото жилищно строителство, големите капиталовложения за културни, здравни и други нужди на българското село.

Само в селата от 1945 година до 1957 година са построени 387,962 нови къщи. Електрифицираните селища от 698 до 9 септември 1944 година през миналата година вече са 3,381, а водоснабдените села от 951 — 1,754. . .

Представата за големите успехи и преимущества на кооперативния строй става още по-пълна, когато се разгледа и животновъдната изложба. Тук посетителите дълго се застояват пред различните породи коне, овце, птици, свини, крави, зайци и др., пред таблата и диаграмите, сочещи постиженията в намаляване смъртността на животните и увеличаване тяхната продуктивност.

Предизвикват удивление свинята „Драгун", отгледана в ДЗС—Русе, която на 33 месеца е 370 кг., бик „Мрежан" на 5 години — 1,250 кг, крава „Надка", която за триста дни дава 8,667 литра мляко и други.

В изложбата участвуват и кооперативни стопанства от Търновски окръг. За група овце ТКЗС в Павликени е получило първа награда, а ТКЗС — Карасен, Павликенско — втора награда. Със сиво искърско говедо се е представило ДЗС—Севлиево. На кравите „Правда", „Събана" и „Мима" са присъдени първи награди.

Потокът от хора непрестава. В този кът на плодородието те с вълнение разглеждат всичко, което разкрива преобразяващата сила на кооперативния строй и с увереност, че лозунгът издигнат на Седмия конгрес на Българската комунистическа партия — да достигнем по продукция на единица площ и на глава от населението европейските страни с интензивно селско стопанство, ще се превърне в хубави дела.

Ст. Александров

Пред селскостопанската палата

Повишиха аванса на 10 лева

Богата гроздова и памукова реколта прибират кооператорите от с. Стамболово, Павликенско. Всеки ден в касата на кооператива постъпват все нови и нови парични приходи. Затова управителният съвет на стопанството реши да повиши от 20 т. м. паричния аванс от 6 на 10 лева за всеки заработен трудоден.

Ст. Петров

★ партиен живот ★

Пред новата партийна учебна година

Усвояването на марксизма-ленинизма е едно от основните уставни задължения на всеки член и кандидат член на Българската комунистическа партия. И сега, когато сме пред прага на новата партийна учебна година, с още по-голяма сериозност пред партийните комитети и организации стои въпросът за правилното организиране на учебната година, за да могат всички просветни звена навреме да започнат знанията.

Околийският комитет на БКП в Г. Оряховица правилно оцени важността на този въпрос и на 18 септември организира разширено съвещание с работещите в апарата на комитета, доброволните сътрудници и активисти от околията и града, лектори, пропагандисти, партийни секретари и др.

В доклада на първия секретар др. Никола Кушев бе направен обстоен разбор и оценка на обучението през миналата година и се поставиха задачите за новата учебна година. Посочи се, че в съществуващите миналата година 267 кръжока, 3 вечерни партийни школи, 3 семинара за партийни секретари и председатели на ТКЗС, един семинар за ръководния партиен актив и 12 семинара за пропагандисти, са се учили 81 на сто от общия брой на партийните членове. За пример и положителен опит в работата се посочиха редица пропагандисти и партийни организации. Младата агрономка-пропагандист Атанаска Гронева умело е съчетавала теорията с практиката, затова ръководеният от нея кръжок по икономика на селското стопанство при МТС в Г. Оряховица, е бил един от най-добрите. Добре са работили и пропагандистите Пирльомова от локомотивното депо, Хр. Янчев от ф-ка „Металургия" и други.

Много партийни организации редовно са следили за качеството на изнасяните лекции и усвояването на материала. Този метод на работа на партийната организация в с. Виноград е помогнал да не се провали нито едно занятие през годината. Добре са работили и партийните организации в с. Д. Оряховица, Джулюница и други.

Отчете се също, че не всякъде работата е била задоволителна. Много отговорни другари, като директорът на околийския промкомбинат др. Петко Даракчиев, председателят на общадарската кооперация Петър Йонков, партийният секретар при пощата — Иван Сираков, работници от апарата на ОК на ДСНМ и др. са напуснали вечерната партийна школа под претекст, че са много ангажирани. С това те са дали лош пример на останалите посетители.

Като изходи от досегашния опит и допуснатите слабости др. Кушев постави основната задача в подготовката на новата учебна година и наблегна правилно да се комплектуват учебните звена. За по-слабо подготвените той препоръча да се изградят политшколи, да се изградят също кръжоци за атеистична пропаганда.

В мероприятията се предвижда да се създадат групи за политическа информация, които ще подпомагат старите и болни партийни членове, възпрепятствувани да участвуват в кръжоците. Особени грижи ще се положат за обучението на изявилите желание да бъдат приети за кандидат-членове на Партията.

По въпросите за подготовката на учебната година се изказаха редица другари. Честно и откровено те критикуваха бюрото на комитета за слабия контрол над учебните звена, за лошо организираните семинари с пропагандисти и недостатъчния помощен материал, който те получават от партийния кабинет. Справедливо партийният секретар при ТКЗС с. Д. Оряховица — др М. Харлов и други искаха да се вземат мерки за своевременното набавяне на учебни помагала за всички кръжоци и школи. Препоръчаха районните инструктори и секретарите на комитета по-често да правят проверка на учебните звена и да организират съвещания за обмяна на положителния опит.

След изказванията бе приет тематичният план на партийния кабинет за лекциите, които ще се изнасят на семинарите с ръководния партиен актив и пропагандистите и тематичният план на околийската лекторска група. Определиха се и отговорниците за работата в отделните села.

П. Тарасенко

СЪДЪРЖАНИЕ
на книжка 9 на списание „Партиен живот"

УВОДНА — За нови успехи в партийната просвета през предстоящата учебна година. СТ. АБАДЖИЕВ — Партийните групи в строителството.

* * *

Септември двадесет и трета — наше знаме, наш пример. СП. ИЛИЕВ — След тридесет и пет години. П. ПЕТКОВ — За свободата. ИВ. ХАРАЛАМПИЕВ — Потомци. Т. ПАВЛОВ — Героичният път на комсомолците от Стубел. В. ВОЙКОВ — Преизпълняваме плана за почалбите. Е. СИЛЯНОВ — Как да засилим интереса към кръжоците. Л. ЛАЛЕВ — Моето мнение за кръжоците и обучението на кадрите. Д. ДИМИТРОВ — Марксистко-ленинската просвета на учителите — важна партийна задача. Х. ЧЕЛЕБОНОВ — Невъзпитана публика, брей. . .

ОТГОВОРИ НА ВЪПРОСИ

* * *

Примерен тематичен план за изучаване решенията и материалите на VII конгрес на БКП. И. ВАЛЕНТА — нашата най-близка цел е да довършим изграждането на социализма. ПАРТИЙНА ХРОНИКА.

ЗРИТЕЛИТЕ ЗА СПЕКТАКЪЛА

„ЛЮБОВ, КОЯТО ИЗГАРЯ"

ПОЧТИ ЗАВЪРШЕНИ ОБРАЗИ

С новата си постановка „Любов, която изгаря" от Ив. Аржентински в режисюра на С. Шивачев, колективът на народния театър в Търново оправдава очакванията на почитателите си за повишена взискателност през новия сезон, която е сигурен път към преуспяване.

В желанието си да освободи до максимум своята оценка за работата на колектива, за играта на актьорите от субективност, редакцията дава думата на няколко зрители. Разбира се тук поместените изказвания не са лишени от едностранчивост, затова пък се предоставя възможност и на други зрители за изказване.

В драматизираната хроника на Иван Аржентински — „Любов, която изгаря", централната фигура е Владимир Заимов — син на смелия революционер и храбър бунтовник от предсвободителната епоха Стоян Заимов. Владимир Заимов е наш съвременик — дори и на съвсем младите. Авторът не случайно е взел неговата личност, за да илюстрира българина—герой.

В ролята на Владимир артистът Станилов е постигнал доста добре неговия образ. Твърдата увереност в благородното дело на свободата, великата любов към близките, са добре разрешени от артиста. Редуват се подемът за борба със страдание по близките, които Станилов предава в едно цялостно настроение без опасни скокове. И може би по внушение на автора, често героичната твърдост отстъпва пред бащинската или съпружеска любов. Често Станилов го показва повече любимец, отколкото борец се. Особено в първата картина. Но това не е прекалено.

Героично е предадено държанието на Заимов пред Бориса, който вече го е предизвикал с циничното си предложение да му възложи командуването на българската армия срещу Съветския съюз.

Арестуването в края на третата картина Станилов посреща като събитие очаквано и неизбежно, без видима тревога, както и Заимов го е посрещнал в действителност.

Може би най-трудно се е поддало на Станилов да представи пребития арестант, който след като е минал през инквизиторската машина на полицията, е подложен на разпит. Не е лесно на артиста от състоянието на пребит да се подзема, говори и действува. Смяната на двете състояния е рязка и недостоверна.

Допрял се до народа в затворническата килия, народният борец възвръща своята сила за борба. И в отпора срещу шантажа на Драгунов и в завършека с пистолета, артистът проявява умение.

Без някои малки подробности, които дори могат да не се отбележат, играта на Станилов дава почти завършен образ на смелия и непоколебим борец срещу посегателството на хитлеризма над нравствената свобода на българския народ, удържано на петвековното турско иго.

Артистът Н. Конов с особено майсторство предава образа на подлия Кобург, който остава верен на своя произход. Надут, надменен пред слабите, но сервилен пред силните.

По-убедителен би бил Борис-немецът, ако говореше български неправилно, като немец, понеже и в действителност Борис никога не научи езика на народа, който управляваше, а му остана езиково чужд, тъй както му беше чужд и в сърцето и мислите си.

К. Косев, БН банка

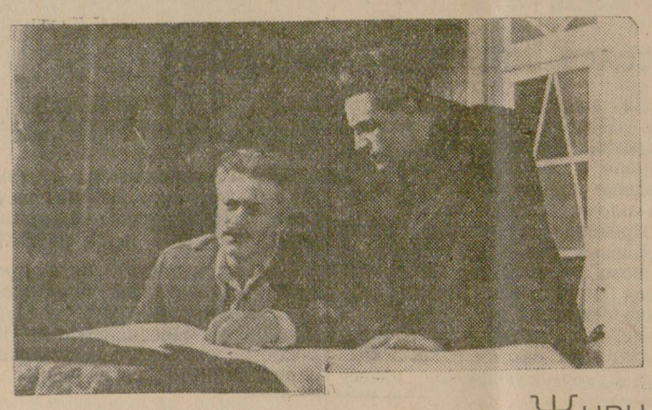

Разговор между генерал Заимов (Св. Станилов) и Бурянов — сътрудникът на ЦК (П. Чобанов).

Живи и понятни преживявания

Хубавата пиеса на Аржентински „Любов, която изгаря" и сериозната талантлива игра на повечето от актьорите връщат непринудено зрителя назад в жестокия и героичен период на Втората световна война. Живо възхищение изтръгва неугасимата любов на Заимов към Родината и Русия; тихата самоотверженост на Анна — вярна подкрепа и силна другарка (качества прекрасно превъплътени от Тодорова); тежката сиромашия на стария храбрец, ветерана от две войни — дядо Стамен; безстрашието, твърдата целенасоченост на комуниста Бурянов; страстната вяра и оптимизъм на политзатворниците. И като ярка противоположност — низостта и тънката жестокост на Драгунов, кариеризмът, безчестието, подлизурството на цялата дворцова клика, страхливата продажност на буржоазната опозиция.

Неволно тук мисълта ми се спира върху д-р Ябланска — тя заема особено място в пиесата. Не бих могла да я причисля към нито една от двете основни групи на сцената. Д-р Ябланска стои някъде по средата, сама за себе си, насилствено изтръгната от доброто и захвърлена дълбоко в калната яма.

Едно бедно момиче — съвсем само в света — младо и неопитно, с една мечта — да учи най-хуманната от всички науки — медицина! . . Познало отрано мизерията, в борбата за своя идеал, тя отхвърля бедния любим, доверчиво подава ръка на влиятелен меценат.

Няколко години компромис, но след това — желаната професия, материална обезпеченост, свобода! ! ! . . .

Уви! В това общество нищо не се получава даром. Методично, пресметливо полицията я обвързва, всеки добър порив бива убит, всеки опит за освобождение удавен в заплахи. Д-р Ябланска е вече лекар, но не спасител, а убиец! Каква подигравка с детската мечта някога! . . Ябланска убива! Убива съзнателно, планомерно, по заповед. Това е дъното на ямата — по-голямо падение няма, но то е и свръх силите ѝ, свръх желанието ѝ да живее. Оттук започва развитието на Ябланска в пиесата. От мерзостта до геройството — до нейния малък личен подвиг — с цената на живота си да каже истината, победила страха.

Д-р Ябланска не е първостепенна роля — виждаме я на сцената всичко 3 пъти, но образът и е пълен, преживяванията ѝ (съвсем) живи и понятни. Без нея не бихме прозрели, може би, колко многолика може да бъде мерзостта. Една роля, която изисква правдиво и вярно изпълнение, за да се наложи. И Ябланска на Ст. Пенчева се налага. Много искренно предава актрисата топлата, неподправена загриженост по болното дете, двоумението, ужаса от собственото падение, жестоката борба между човешката и лекарската съвест и страхът за жалкия живот, разкъсващата болка пред великодушието на Анна, пред добротата ѝ към убийцата на своето дете. Един малък епизод, в който Ст. Пенчева е убедителна. Тя умело ни показва началото на преврата в една душа — силната покруса и в резултат първото смело решение — да спаси детето! — първият опит да излезе от калта.

Едва ли друг образ в пиесата претърпява толкова голямо развитие. И Ст. Пенчева успява да ни покаже една изменена Ябланска в разпрата ѝ с Драгунов в кабинета. Все още малко решителна, но с концентрирана, целенасочена умраза! В гласа ѝ се преплитат едва сдържана ярост и дълбоко презрение към бившия меценат, злорадство от неуспехите му, увереност, че ако не тя, други ще го погубят, горчива подигравка със своята слабост. . .

Желанието за мъст и нерешителността ѝ я разяждат, подкопават нервите, карат я да достига до изстъпление, до истеричен шепот. Още тук Ст. Пенчева ни дава да разберем, че преломът в Ябланска е в своя край, че тя не ще издържи. И съвсем естествено актрисата изнася ролята си в съда — вълнението, пресекващия глас, страха, че могат да я прекъснат.

Румяна Калтинска

Без щампа, но . . .

Очевидно режисьорът С. Шивачев при изграждане на спектакъла „Любов, която изгаря", се е стремил да се приближи до реалността на събитията. И безспорно, до голяма степен в тази насока е постигнато доста. Но мисля, че той неудачно е възложил изпълнението на такава роля, като Драгунов — и-к общ. безопасност на актьора В. Радомиров.

Още от самото начало на пиесата, а и по-късно при появяването на Драгунов проличава, че при създаването на образа актьорът не тръгва по някаква установена щампа, което е хубаво. Зрителят обаче очаква да срещне в лицето на Драгунов лукавия хитрец и безкръподен садист, който по „достойнство" е началник на обществената безопасност, но това не става. В. Радомиров, в стремежа си да покаже своеобразно изграден образ — води ролята така, че се отдалечава значително от истинския лик на героя. За всичко това благоприятствуват и гласовите данни на актьора, които не отговарят на такъв образ.

Драгунов на В. Радомиров много малко е зъл и ироничен. Неправилно е да се мисли, че изграденият образ изобщо е неспоелучлив. Има случаи, например при разговора му по телефона с Муцинка, държанието му в съда и т. н., които говорят, че актьорът действително може и показва добри качества.

Г. Димитров
градска статистика

Поддържа се хубав парк

Срещу поликлиниката в Трявна има определено място за малък парк-градина. Отдавна около него се работеше. През това лято се направиха лехи, които се засяха с най-различни цветя. По алеите бяха поставени пейки, по които трудещите се сядат да почиват. Със средства набрани от самооблагането Градският народен съвет построи в паркчето чешма-фонтан. Паркът стана прекрасен кът за почивка.

Илия Ц. Станев

— 0 —

Критикуват смело недостатъците

Подобно на предаването от радио София — Костадин и Миладин, в град Павликени бе уредено предаване по градската радиоуредба с участието на „Ганчо и Панчо".

Всеки петък вечер край бакелитовите кутии на малките репродуктори се събират много хора. Често някои от тях с наведени глави се отдръпват настрана, защото критиката е засегнала и тях.

Йордан Ст. Друмев

— 0 —

Примерен служител

Раздавачът Минчо Пенчев от с. Кормянско, Севлиевско обича своята професия и служи за пример в околията. В студ и пек, в дъжд и сняг ще го видите на път.

Сега в селото се разпространяват 706 броя вестници и списания. На всяко домакинство се падат по две издания. За четвъртото тримесечие имаше за подновяване 186 вестника. Това е направено.

Иван Рогачев

— 0 —

ПРЕД МЛАДЕЖКИЯ КОНГРЕС

ДОСТОЕН ЗА ЗВАНИЕТО КОМСОМОЛЕЦ

— Ко-о-л-е-е. . ., слизай долу. . . Напразно. Усилващият се вятър отнася думите по посока на водата на фабричната вада.

Дребничък на ръст, с малко бледо лице, колкото приближаваше краят на дървеното скеле, изковано като венец около конуса на 40-метровия фабричен комин, Кольо нагледаше все по-дребничък.

Другарите му изтръпваха от мисълта, че на такава височина може да му се завие свят или усилващият вятър да го отскубне от скелето.

Кольо бавно се изкатерваше към висината, оглеждаше мястото, където в утрешния ден предстоеше заварка с електроженa на металическите букви, с които бе съставено името на народния партизанин Евтим Апостолов, името което носи предприятието сега.

Щом достигна и последното стъпало на дъсченото скеле, в един от ъглите на кръстосаните дъски, той показа глава, сякаш искаше да каже.

— Не бойте се и с глава надолу ще работя и пак нищо няма да ми стане. . .

Пред вратата на работилницата, където работеха електрогазовите заварчици, бяха донесени за заварки няколко части на станове. Майсторът, който ги бе донесъл се суетеше.

Щом опипа с погледа си счупените части Кольо мигновено си спомни за думите на баща си.

— Върви, но издръжка от мене няма да видиш, замиеш ли все едно нищо няма да излезе.

Но ето че Кольо стана нужен с труда си. Народната власт му помогна. Кольо успешно завърши двегодишната школа за УТР в гр. Сливен.

Двете години работа като газов заварчик във ф-ка „Евтим Апостолов" му помогнаха много да закали силите, волята и любовта си към труда и хората. Сега — 20-годишен, той се чувствува възмъжал, уверен и упорит.

Рояк от искри, хвърчат пред гърдите му, но погледът съсредоточено и упорито бди зад стъклото на предпазната маска.

— Стига му, чак толкоз, бе Коле, — каза майсторът.

— Не може как да е — възразява той, а в погледа му се четат недоизказани още мисли.

Заварката е точна. Щом има време Кольо не щади сили. ще я прегледа с майсторството на истински шлосер. И затова всеки гледа с вяра на работата му. Каквото направи, направено бива.

Така членът на ДСНМ Никола Ангелов Георгиев, заварчик при цех № 1 на ф-ка „Евтим Апостолов" в Габрово от началото на годината и досега е редовен носител на званието „най-добър в професията". С това звание той ще посрещне Конгреса на ДСНМ и с достойнство ще приеме званието комсомолец.

Богомил Д. Вдовишки
дописник

Развитие на икономиката в страните с народна демокрация*)

(Продължение от бр. 114)

Във външната търговия на страните с народна демокрация най-голям контрагент се явява Съветският съюз, относителното тегло на който във външно търговския оборот на Китайската народна република представлява около 50 на сто, на ГДР — 45, Албания — 55, България 52, Унгария почти 30, Полша и Чехословакия повече от 30, на Съветския съюз — се пада така също голяма част от оборота на външната търговия, на КНДР и Монголската народна република. На свой ред страните с народна демокрация заемат преобладаващо място във външната търговия на СССР. През 1957 г. оборотът на външната търговия на СССР надминаваше 33,3 милиарда рубли, от които повече от 24 милиарда рубли или над 72 на сто се падаха на страните с народна демокрация. Оборотът на търговията на СССР с тези страни през 1957 г. беше 2,3 на сто по-висок, от колкото през 1950 година.

През изтеклата година оборотът на търговията на СССР с ГДР представляваше 6,5 милиарда рубли или 27 на сто от цялата търговия на СССР със страните с народна демокрация и повече от 36 на сто от целия стокооборот на нашата страна с европейските страни с народна демокрация. В сравнение с 1956 г. стокооборотът между СССР и ГДР порасна около с 35 на сто.

През 1957 г. във външната търговия на СССР оборотът на КНР представляваше повече от 5,1 милиарда рубли и беше почти 2,3 пъти по-висок от равнището на 1950 година. Както вече беше посочено СССР достави на КНР оборудване и различни промишлени суровини, оказвайки ѝ по такъв начин най-голяма помощ в осъществяване плана за социалистическата индустриализация. През последните години, оборудването представляваше около половината от целия внос на народен Китай от СССР, при това по време на изпълнение на петгодишния план за развитие на народното стопанство на КНР систематически се увеличаваха доставките на комплектно оборудване за промишлените предприятия. От 1952 до 1956 г. при общия ръст на вноса на оборудване от СССР при два пъти увеличение, вносът на комплектно оборудване порасна в стойностен израз почти 5,5 пъти.

На свой ред СССР внася от Китайската народна република също така важни за народното стопанство стоки като цветни метали, тъкани, растителни масла и маслодайни семена, чай, тютюн, вълна, юта, пашкули, продукти от животновъдството ориз, плодове и т. н. Съветско-Китайският протокол за стокооборота за 1958 година, подписан през април 1958 година, предвижда разширение на взаимния стокооборот и обхваща широк кръг стоки, имащи важно значение за икономиката на двете страни.

Съветският съюз доставя оборудване и оказва помощ в индустриализацията на другите страни с народна демокрация. По данни към началото на 1958 г., с помощта на СССР, в страните с народна демокрация се строят и вече са построени почти 500 промишлени предприятия.

Съветският съюз доставя на народно-демократичните страни комплектно оборудване и им оказва техническа помощ в строителството на металургични заводи с обща мощност 15 милиона тона стомана в година, което почти 2,5 пъти превишава обема на довоенното производство на стомана във всички страни, тръгнали по пътя на социалистическото развитие след втората световна война. Мощността на електростанциите, строящи се в страните с народна демокрация, с помощта на СССР (част от тях вече влязоха в строя), представлява около 8 милиона киловата При обикновен коефициент на използуване на оборудването на тези електростанции могат да бъдат получени около 23 — 25 милиарда киловатчаса електроенергия в година. Това примерно 1,5 пъти превишава довоенното производство на електроенергия в Китай, България Унгария, Полша, Румъния и Чехословакия взети заедно.

Сред предприятията, построени и строящи се с помощта на Съветския съюз има също така нефтопреработващи заводи с мощност 4,5 милиона тона нефтопродукти в година; предприятията на цветната металургия са разчетени на 120,000 тона мед и повече от 12,000 тона олово годишно производство; химическите заводи, с мощност повече от 140,000 тона сярна киселина, 850,000 тона азотни торове, повече от 500,000 тона сода в година; предприятията на автотракторната промишленост с годишно производство 55,000 автомобила и 40,000 трактора

На свой ред, вносът на стоки от страните с народна демокрация има също така важно значение за икономиката на Съветския съюз. От Китайската народна република СССР внася, както вече беше посочено, цветни метали, суровини за леката и хранителната промишленост, продоволствие, което значително облекчава снабдяването с тези стоки районите на Далечния изток и крайния север. ГДР, Чехословакия, Унгария са основни експортьори в СССР на оборудване за различните отрасли на промишлеността. Доставката на въглища от Полша и нефтопродукти от Румъния имат съществено значение за обезпечаване на западните райони на СССР с топливо. България експортира в СССР руди и концентрати на цветни метали, зеленчуци, плодове и други.

В края на 1957 г. и в началото на 1958 г. редица страни с народна демокрация от Европа сключиха със Съветския съюз дългосрочни търговски съглашения за периода 1958/1960 година, предвиждащи значително увеличение на стокооборота. Така според тригодишното търговско съглашение между СССР и ГДР търговският оборот между двете страни в съвременни световни цени за три години ще достигне 20 милиарда рубли Това повече от 30 на сто ще превиши търговския оборот между двете страни в предходните три години.

Разширява се търговията и другите форми на икономическо сътрудничество между самите народно-демократични страни в това число сътрудничеството по изграждането на нови промишлени обекти и развитието на важни отрасли на народното стопанство. Например Румъния, ГДР, Чехословакия и Полша със съвместни усилия строят на територията на Румъния (в Браила) комбинат за производство на целулоза. Румъния и Унгария съвместно извършват работи по използуване на румънския природен газ за развитието на химическата промишленост. Полша, ГДР и Чехословакия решиха да обединят усилията си в разработката от запаси от полски сиви въглища. С тази цел ГДР и Чехословакия предоставиха на Полската народна република големи кредити (650 милиона рубли), срещу които ще внасят от тези страни оборудване за обзавеждането на нови шахти и рудници. Изплащането на тези кредити ще се извършва от Полша с въглища и кокс.

В икономическите отношения между страните от социалистическия лагер все по-голямо значение придобива взаимният обмен на производствен опит и постиженията в развитието на отделните отрасли на народното стопанство, науката и техниката. Научно-техническото сътрудничество, което позволява на социалистическите държави да внедряват в производството челната техника и технология, по-рационално да се използуват суровинните ресурси, да се икономисват време и средства при провеждането на научно-изследователските работи, се явява в същото време една от формите на помощ на по-силно развитите страни към по-слабо развитите.

Голямо значение за по-нататъшното укрепване на политическото единство и разширяване икономическото сътрудничество на социалистическите държави има състоялото се през май 1958 г. съвещание на представителите на комунистическите и работническите партии на страните участнички в съвета за икономическа взаимопомощ, в което взеха участие също така представители на Партията на трудещите се на Виетнам, Комунистическата партия на Китай, Трудовата партия на Корея и Монголската народна революционна партия.

* * *

Развитието на икономиката в страните с народна демокрация се съпровожда с непрекъснато повишаване на жизнения уровен на трудещите се, което намира израз в повишаване на работната заплата, снижение цените на дребно на потребителните стоки и т. н.

*) В Золотарев (Из съветското списание „Международен живот" н. 8|1958 г.)

в „БОРБА"
Стр, 2 бр. 115 от 25. IX. 1958 г.

Кооператорите от бригадата на Георги Чипов, разхвърлят изкуствения тор по блоковете на ТКЗС в с. Килифарево, Търновско, където ще бъдат засяти златни житни зрънца.
Снимка: *М. Николов*

Сред памучните блокове

Есенната роса още блестеше по белите като сняг памукови пъпки, когато кооператорите от ТКЗС „Червена звезда" в с. Климентово, Търновско, тръгнаха за полето. За пръв път отиваха да берат памук.

Слънцето току-що беше се вдигнало над хоризонта, когато първите кооператори пристигнаха в блоковете, а те отдалеч изглеждаха, като застлани с пухени покривки. Това бяха първенците от първа полевъдна бригада.

— Бай Иване, ще напълним по два човала памук, а?! Хубав памук, брей!

— Как няма да е хубав? — в отговор на Митко се обади Кирил. — Нали цяло лято треперахме над него да го отглеждаме.

И наистина кооператорите от цялото стопанство положиха големи грижи за отглеждането на памука. През лятото го копаха четири пъти, два пъти го наториха с изкуствен тор.

Ранната сеитба, извършена качествено от трактористите на МТС — П. Трънбеш, спомогна за навременното му узряване. Богатият плод на труда е пред очите на кооператорите. Блага усмивка залива лицата, щастие изпълва сърцата!

Цял ден климентовчани пяха и работиха. Привечер пълни каруци с памук затракаха по неравния полски път за към стопанския склад.

Кооператорите бяха доволни от деня. От брането на памука си записаха още по 2.5 трудодни. Само Сава Ил. Христов набра 56 кг. Не му отстъпваха много и другите кооператори.

Беритбата продължава с неотслабващо напрежение. В склада е препълнено. За три дни са набрани над 30 тона първокачествен памук.

Йор. Георгиев, дописник

Контролът и редът помогнаха

Няма вече оная разхвърленост в апретурния цех на ф-ка „Янтра" — Габрово. Накъдето и да се обърнеш, ще видиш подредено.

В помещението за суха апретура са направени скари, отбелязани с надпис под стъкло, които сочат какъв артикул се работи: шевиот 54/2, рокля 10/1, двоен балтон или други. Тази уредба улеснява работниците в търсене на различните артикули, които предстои да се обработват.

Мократа апретура краси голямо отчетно табло. Чрез него се упражнява ефикасен контрол на върнатите за втора преработка пастави, даденият брак и профилактиката на машините. Тук се води дневник, от който всеки момент може да се види какви грешки са допуснати, при коя операция и от кого не е спазена технологията. Всички пастави, които технологически неправилно са обработени, се поставят на специални рафтове с имената на майсторите.

Преди въвеждането на този метод на работа в апретурния цех откриването на грешките и виновниците ставаше трудно. От общото дневно производство са връщани за втора преработка 9—12 на сто от продукцията. Сега количеството ѝ спадна на 4—5 на сто, че и по-малко. Докато в миналото някои работници взаимно потулваха грешките си, сега не премълчават нито една. Откриването на грешките е много улеснено от технологическите карти, които придружават всеки пастав.

Система при нас е приемствеността в работата. Постъпващият на смяна работник приема и проверява машините и паставите плат. Ако е открил някаква грешка, отбелязва я в технологическата карта, която се подписва от двамата работници. Майсторите на секции проверяват каква продукция е върнала от миналия ден за преработка и на 5-минутните съвещания правят анализ и изтъкват виновните.

Всички тези нововъведения спомогнаха много за мобилизиране колектива на апретурния цех, за разгаряне на социалистическо съревнование между бригадите на Господин Жечев, Васил Зъбарев и Ненко Тотев, за по-ритмично изпълнение на производствената програма и намаляване на брака.

Станиш Димитров
дописник

Надземно силажиране

Години наред кооператорите от с. Миндя, Еленско, приготвяха силаж в кръгли силажовместилища. Практиката, обаче, ги научи, че издигната над повърхността на почвата силажна маса е по-качествена, добре улегнала и непомръзнала от студа.

Тази година под ръководството на участъковия агроном кооператорите започнаха надземно силижиране. За целта избраха високо, отцедливо място. Фигурата обикновено правят 20 м. дълга, 5 м широка и 2.50 м висока. Много важно е размерите да са такива, че за три-четири дни да се приключи целият производствен процес. Отдолу мястото се застила с 15—20 см чиста слама. Нарязаната зеленина се разстила равномерно върху сламата. Когато фигурата достигне 1,50 м височина, стените постепенно се стесняват за да се получи пресечена пирамида. До момента на стесняването масата се притъпква с трактор. За да не срива нарязаната маса, през 20—30 см напречно се поставят цели царевични стебла. Завършената фигура се закрива с 15—20 см слама и 60 см пръст, която се намокря и трамбова и билото се замазва с глина.

При изхранване на силажа, открива се една от тесните страни на фигурата, като масата се режи и се взема отгоре надолу. Така приготвеният силаж е много евтин, качествен и лесно се взема за изхранване. Всяка година може да се силажира зеленина в неограничено количество, независимо от наличието на силажни ями, за които се изразходват значителни суми, както за направата им, така и за поддържане и ремонта им.

В. Търсанков
Й. Боляров

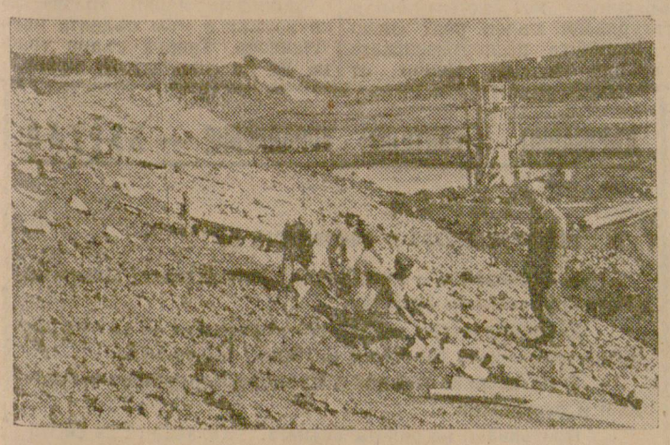

Новостроящият се малък язовир край Държавното хмелово стопанство — с. Присово, Търновско ще бъде завършен в скоро време. Той ще побира 840 хиляди куб. метра вода, с която ще се напояват 1,400 дк хмелова и други култури.

На снимката: Трудослужащи завършват облицоването на 3,200 кв. метра язовирна стена.

Снимка: Р. Трифонов

ЗА РАЗЦВЕТ НА ОВОЩАРСТВОТО!

Обработка и поддържане на почвената повърхност в овощните градини

На научната сесия, която се състоя на 5 и 6 септември в Дряново по инициатива на Изпълкома на Окръжния народен съвет и колектива на овощарската опитна станция в Дряново, научните работници споделиха своя опит със селскостопанските специалисти, работещи в областта на овощарството, с добри овощари, бригадири, председатели на ТКЗС и други.

Двудневната работа на научната сесия се ръководи от зам. председателя на Окръжния народен съвет др. Иордан Янакиев. Тя прие мероприятия за нов разцвет на овощарството, за превръщането му във високо доходен отрасъл.

Тук поместваме със съкращение доклада: „Обработка и поддържане на почвената повърхност в овощните градини".

В следващите броеве ще поместим резюмета на останалите доклади.

Овощните насаждения заемат 151,670 дк или 7 на сто от обработваемата площ на нашия окръг. В редица стопанства съществуващите овощни насаждения — млади и на плод, заемат още по-значителен процент и играят голяма роля в тяхната икономика. Такъв е случаят със Севлиевска околия, в която овощните насаждения са 7.7 на сто, а в Кръвеник — овощните градини заемат 50 на сто от обработваемата площ, в с. Стоките — 30 на сто, в с. Батошево 22,8 на сто и други.

Кооперирането на селското стопанство, включително и в балканския район, разкрива големи възможности за развитие на овощарството, с което още по-пълно ще бъдат използувани съществуващите благоприятни условия за този отрасъл, за подобряване поминъка на населението в редица населени места на Търновски окръг. С основание може да се стремим към удвояване площите на овощните и ягодоплодните насаждения през следващите 5—10 години, при подобряване на видовия и сортовия им състав.

Но развитието на овощарството не би имало нужния икономически ефект за народното стопанство, ако едновременно с разрастване на площите, не се полагат усилия за внедряване и поддържане на висока агротехника, както в новите, така и в съществуващите овощни насаждения. Практиката в много кооперативни стопанства показва, че когато въпросите на агротехниката се подценяват, голям брой от овощните дървета загиват още през първите години след засаждането им, а останалите имат слаб растеж и незадоволително здравословно състояние. Те трудно достигат до продуктивна възраст (дори и в случаите, когато насажденията са създадени на места с благоприятни почвени и климатически условия).

Обработката на почвата, резитбата, торенето, напояването и борбата с болестите и неприятелите, са основните мероприятия, с които овощарят се намесва в живота на овощните растения, за да влияе върху тяхната жизнедеятелност и продуктивност, с оглед да получи очаквания ефект от създаденото насаждение.

Без ни най-малко да подценяваме другите агротехнически мероприятия, правилната обработка и поддържане на почвата в овощните градини има първостепенно значение за овощарството.

Предпосадъчна обработка на местата за нови овощни насаждения

Според академик В. Р. Вилямс, конкретната задача, която се поставя за разрешаването при обработката на почвата, е „да се поддържа орният слой в троховидно (структурно) състояние, при възможно малък примес на разпрашена почва и недопускане на буци по повърхността на обработената почва".

В овощарството основна оран е възможна само един път - преди създаването на овощното или ягодоплодното насаждение. Във засадената градина, при всички процеси на обработката се въздействува на площ, повече или по-малко заета от корените на овощните растения, поради което както начинът, така и дълбочината на обработката се съобразяват с това обстоятелство. Ако във възрастните овощни градини корените са се развили плитко, то с изключение на някои особени случаи, в такива градини са възможни само плитки обработки, които не винаги са най-добри. Ето защо, необходимо е да се създават условия с обработката, за по-дълбоко проникване и развитие на корените на овощните растения. Това в значителна степен се постига чрез дълбоката предпосадъчна оран (риголване) на местата за овощни насаждения. За дървесните овощни видове дълбочината на предпосадъчното риголване трябва да бъде най-малко 60 см, а за ягодоплодните, 40—45 см.

Създаването на насаждения върху места с голям наклон (над 10—15°), каквито в окръга са твърде много, е желателно да се предхожда от изграждане на тераси (наорни, стъпаловидни и др.) В повечето случаи се налага засаждането на терасираните площи да стане 1—3 години след устройството на терасите. В предпосадъчната подготовка на наклонените терени трябва да се включва максималното използуване на оборския тор при засаждането на овощните дръвчета.

Голям ефект дава грижливата предпосадъчна подготовка на местата за ягоди. Своевременно изораните площи на 40-45 см дълбочина, наторени с 4—5 тона оборски тор, 50-60 кг суперфосфат и 30—40 кг калиев тор на декар, осигуряват много добро развитие и плододаване на насажденията не само през първата, но и през следващите 2—3 години след създаването им. В такива насаждения почти не се налага друго торене, освен подхранване с азотни торове, а обработките се свеждат до обикновено култивиране на междуредовите ивици с култиватор или окопвачка, ръчно проплевяване на редовете и отстраняване на ластуните.

Все още, поради липса на достатъчно риголвачни машини или невъзможност за риголване, по необходимост предпосадъчната подготовка в редица случаи ще се състои в изкопаването на посадъчни ями (дупки), на ръка или с ямокопател. Дупките трябва да имат размер най-малко 1м х 1м и дълбочина 60 см. Засаждането на дръвчетата в плитки дупки (често с размери, колкото да се поберат само корените), на ягодовите растения върху набързо и плитко изорани, неподравнени, недостатъчно почистени от бурени и ненаторени площи, е първата предпоставка за неуспех в работата, с най-неблагоприятни последици за развитието и продуктивността на насажденията. Поради това, една от задачите на участъковите агрономи, управителните съвети на ТКЗС, на активна в стопанствата, е да не допускат „опростена агротехника" при подготовката на местата и създаването на овощните и ягодовите насаждения, дори и в случаите, когато определените места имат дълбоки, плодородни почви.

Обработка и поддържане на почвата в младите овощни насаждения

При засаждане на постоянно място, овощните дръвчета се разполагат на различни разстояния, в зависимост от биологичните им особености, почвените и климатичните условия на района, подложката и пр. Обикновено ябълката на подложка киселица се засажда 10 на 10 м, крушата на подложка дива круша на 8 на 9 м, сливата на подложка джанка 7 на 8 м, прасковата 5 на 5 м и пр.

Развитието на младите дръвчета зависи от грижите за използуваемата от корените ивица — поддържането ѝ чиста от бурени, в рохко състояние, торене с органически и минерални торове и др. Резервната площ в междуредията, е целесъобразно да се използува за отглеждане на междуредови култури — фасул, грах, картофи, бостан, кръмно и захарно цвекло, ягоди, зеленчуци (без изискващите късни поливки — зеле, праз и др.). Неправилна е широко усвоената практика за редуване на междуредовите култури на много места в Павликенска околия, по системата на типичната двуполка: една година в междуредията се засяват окопни култури: цвекло, фасул, лук, царевица, а на другата — житни, със слята повърхност.

При насаждения на стръмни терени (по нетерасирани) за борба с ерозията в средата на междуредията се създават постоянни 2—3 метрови ивици от многогодишни треви, а останалата площ се поддържа в черна угар.

При използуване на междуредовите култури трябва да се изхожда преди всичко от биологичните особености на овощните видове, защото абсолютно безвредни или полезни междуредови култури няма. Повечето от костилковите овощни видове (праскова, кайсия, череша, слива и др.) имат ускорено развитие и скороплодност, засаждат се на по-малки разстояния и пр., поради което по-бързо усвояват определената им площ, в сравнение със семковите (ябълка, круша) и орехоплодни овощни видове (орех, кестен). Ето защо, общо взето, при костилковите овощни видове, отглеждането на междуредови култури трябва да се прекрати към 6—8-та година, докато при ябълката и крушата те са допустими до 9—12-та година, а при ореха — до 15-та година от засаждането на градината.

В никакъв случай отглеждането на междуредовите култури не трябва да се превръща в самоцел — като чрез тях се търси на всяка цена максимален доход от заетата с овощни дървета площ. На тях трябва да се гледа като на временна култура, която носи доходи до момента, когато овощните дървета ще навлязат в пълно плодоношение. Не са редки случаите когато подобно схващане липсва дори и всред ръководителите на напреднали ТКЗС, поради което всички усилия се насочват към междуредовите култури. В такива случай дръвчетата се оставят без елементарни грижи за оформяване на здраво стъбло и корона и дълбокопроникваща коренова система, за опазване от воедители и по-бързо встъпване в плододаване. Плануват се и се влагат трудодни и материали предимно за междуредовите култури. Не рядко могат да се срещнат млади градини с добре обработени междуредови култури, в които ивиците и кръговете около дърветата са оставени да буренясат.

Често поради невнимателна оран, паша на добитък, повреди от зайци и пр., се нанасят сериозни повреди на дърветата и в края на крайщата основната цел — създаване на доходоносно овощно насаждение за ТКЗС остава нереализирано. Това от своя страна създава всред по-малко кооператори схващането, че в ТКЗС трудно се създава изобщо доходна овощна градина. То води дори към отричане на необходимостта от разширяване площите на овощните насаждения.

Обработка и поддържане на почвата в плододаващите овощни насаждения

След встъпване в пълно плододаване, овощните дървета обхващат с корените си цялата площ на градината. Най-активната (всмукваща) част от корените се разполага предимно в средата на междуредията. Нуждите на дърветата от вода и хранителни вещества за прираста на леторасти и листна маса, залагане на цветни пъпки и изхранване на реколтата, нарастват значително. Ето защо поддържането на естествено ливадно затревяване (чим), люцерна, (или други многогодишни фуражни треви), или отглеждането на междуредови култури се отразява неблагоприятно върху дърветата и не трябва да се допуска. Не трябва да се допуска също буренясване на обработвани градини, образуване на почвена кора и пукнатини в почвата, които са крайно вредни. Особено вредно е зачимяването в неполивните райони, в които и естествените валежи са недостатъчни и неправилно разпределени. Липсата на влага (почвена и въздушна) причинява предивременно окапване на значителна част от завръзва, особено при кюстендилската синя слива, а задържаните плодове остават дребни и нискокачествени. В години с големи засушавания, като настоящата, това явление има катастрофален характер, особено в по-ниските, с по-малко валежи неполивни и горещи райони на страната, с нищо не може да се прекрати. Решително заменяне на чима с по-съвършени начини за поддържане на почвата в овощните градини, е първият белег за една по-висока култура в овощарството, към която трябва да се върви неотстъпно. Само в градини, създадени на много стръмни и застрашени от ерозия терени (при 18—20° и по-голям наклон), се допуска трайно зачимяване. В такива случаи около всяко дърво се изгражда кръгла тераса, с диаметър най-малко равен на обхвата на короната и чрез редовно окопаване се поддържа чиста от треви и бурени и в рохко състояние. В места с по-малък, но все пак значителен наклон (10—18°), добри резултати дават буферните двуметрови ивици от многогодишни треви, които в плододаващите градини се създават в редовете, а междуредията се поддържат в черна угар.

Черната угар е основният начин за поддържане почвената повърхност в плододаващите овощни градини на равни места и такива с голям наклон (до 8°), и е един от основните показатели за по-висока култура в овощарството, особено когато се съчетае с отглеждането на покровни култури (култури за зелено торене). Тя се отразява благоприятно върху растежа и плододаването на овощните дървета, както в поливните, така и в неполивните райони, но е безусловно необходима за овощни градини, които не се напояват. За целта почвената повърхност на градините се изорава през есента на дълбочина до която позволяват корните на дърветата, а през пролетта и останалата част от вегетационния период, както междуредията, така и ивиците в редовете — чрез няколкократни плитки обработки се поддържат чисти от бурени и в рохко състояние.

Добре поддържаната почвена повърхност поема по-пълно падналата вода и я задържа по-добре, особено в случаите, когато почвата е с повече органическо вещество. А почвената влажност е от съществено значение, както за прякото снабдяване на овощните растения с вода, така и за подобряване хранителния режим в почвата. Добре поддържаната черна угар улеснява достъпа на въздуха до по-дълбоките почвени слоеве, с което се подобрява въздушният и топлинният режим на почвата и се създават благоприятни условия за развитието на полезни почвени бактерии.

Когато изтъкваме положителните страни на черната угар, не трябва да подценяваме и недостатъците които има тази система. При продължителното практикуване на черната угар, хумусът се минерализира — почвата обеднява на органическо вещество и азот. В резултат на това, както и под влияние на честите обработки, на движението из градините на пръскачни машини, хора и превозни средства, почвата влошава силно физическите си свойства. (Загубва, структурното си състояние, разпрашва се, влошава се водопоглъщането.) Тези вредни последици могат да се избегнат или сведат до минимум, ако периодично — на всеки 2—3 години в градините се внася по 2—3 тона на декар оборски тор, при внедряването и широкото използуване на покровните култури (сидерати) в градините, почвената повърхност на които се поддържа в черна угар.

За покровни култури се използуват зимен фий, фуражен грах, лупина, обял и каф яв синап, фацелия, ръж и др. В овощните градини, които са при поливни условия, засяването на покровните култури се извършва към края на юли или в началото на август. В градините, които са при неполивни условия, сеитбата на покровните култури е възможна едва след падане на първите по-значителни есенни валежи, обикновено през септември до средата на октомври, които осигуряват нужната влажност на почвата за предсеитбена обработка и дружно поникване на засятите покровни растения. Обикновено, в края на април до средата на май те развиват достатъчно количество зелена маса и в стадия оутонизация или в началото на цъфтежа се заорават, след което градината се поддържа в черна угар.

Най-голямата полза от покровните култури е, че след заораването и изгниването им, обогатяват почвата с хумус и усвоими от овощните растения хранителни вещества като подобряват и физическите ѝ свойства.

Една от задачите на овощарите и специалистите през следващите години трябва да бъде внедряването на покровните култури във всички плододаващи овощни насаждения, които се поддържат в черна угар. Наред с това все по-настойчиво трябва да се работи за внедряване на по-редовна и качествена обработка на плододаващите овощни градини, за ликвидиране на подкултурите в тях и пр. Сега много стопанства (като Карансен, Павликенско, Дългня и Керека, Дряновско и др.) сеят житни култури в плододаващите градини. ТКЗС в гр. Дряново остави да буренясва през тази година 70 дк плододаваща овощна градина, част от дърветата в която, в резултат на това засъхват. Не беше изорана до 10 юни т. г. и овощната градина на ТКЗС — село Добромирка, Севлиевско (100 дк), която при повече грижи може да дава значителни доходи на стопанството. Тези слабости в никой случай не бива да се допуска в бъдеще.

Мулчиране на почвената повърхност

Този начин за поддържане на почвената повърхност в овощните градини, се прилага както в младите, така и във възрастните (плододаващи) овощни градини. Състои се в настилане на различни органически материали (оборски тор, компост, развалена слама плява, сено, торф, горска шума, листа от папрат и др.) в кръг около дърветата в младите градини или по цялата повърхност във възрастните градини, на слой с дебелина 6—10 см.

Мулчирането се извършва обикновено след пролетното култивиране на градините. То има за главна цел да запази почвената повърхност от прекомерно изпарение на влагата. Някои овощари от с. Кръвеник Севлиевско, Станчев хан, Дряновско, и др. са се убедили на практика от ползата на това мероприятие и мулчират овощните си дървета с горска шума и папрат. Неговото значение тепърва ще се оценява с все по-голямо разширяване на насажденията върху наклонени терени, при неполивни условия. В насажденията, където е извършено мулчиране на дърветата, се подобрява както водният, така и хранителният режим на почвата и се създават благоприятни условия за развитието на овощните дървета. Едновременно с подобряване на растежа, се повишава студоустойчивостта и родовитостта на дърветата.

Техника при обработка на почвата

В зачимените градини се обработва обикновено ръчно около стъблените кръгове (площаки), в насаждения на стръмни места, в които се поддържат буферни ивици — незатревените пространства на градината.

В поддържаните в черна угар овощни градини се обработва цялата площ, а в градините, в които се отглеждат междуредови култури, обработката се съобразява с изискванията както на овощните дървета, така и на подкултурите.

Най-често се налага есенната оран в овощните градини, която се извършва наскоро преди листопада на дърветата (втората половина на октомври до края на октомври). Този срок е балгоприятен с оглед възстановяването на засегнатите при оранта коренова система, която се намира през есента в състояние на активен растеж. Междуредието обикновено се оре на 18—22 см (в зависимост от почвения тип и разположението на корените на дърветата), а към дърветата — по-плитко. На 1.5—2 м от стъблата въобще не се оре, а се дискува, култивира или разкопава ръчно на дълбочина 6-12 см. При това, за да не се създават големи неравности в градините веднаж се оре към дърветата — на разор, а на следващия път — към средата на междуредията, на гребен. При градини на равни места, засадени по квадратната система, оранта се извършва в две направления. Тогава площта на ивиците за ръчно окопаване се намалява значително. При всички случаи трябва да се избягва оран на много сухи и сбити почви, каквито са сивите горски почви и черноземите след продължително засушаване. По-добре е в такива случаи есенната оран да не се извършва и да се замени само с дискуване или култивиране, отколкото почвата да се накърти на буци. Дълбочината на пролетното култивиране е 8—12 см.

Правилната обработка и поддържането на почвената повърхност не може да бъде шаблонна. В зависимост от конкретните почвени, климатически, физикогеографически и икономически особености на отделните околии и микрорайони, ще се извършва обработка по един или друг начин.

Васил Н. ВАСИЛЕВ
старши научен сътрудник при овощарската опитна станция—Дряново

в. „БОРБА"
Стр. 3, бр. 115 от 25. IX .1958г

Тържествено чествуване Деня на народната армия

В понеделник възпитаниците на НШЗО „Христо Ботев" тържествено чествуваха 35-годишнината на деня, в който из мъртвите утроби на въстаналите работници и селяни се роди героичната и славна Народна армия.

На трибуната, украсена със знамена и портретите на Ленин и Димитров, са заели места офицери, бивши партизани и командири.

Доклад за славната годишнина на Народната армия прочете бившият славен командир на Кюстендилския партизански отред подполковник Яна Кнев.

В доклада си той проследи израстването и възмужаването на нашата армия под влиянието на Октомврийската социалистическа революция, под идеите на марксизма-ленинизма.

Въстанието на 23 септември не успя, но от този ден започна летоброенето на нашата работническо-селска армия, която рамо до рамо със Съветската армия се би за доунищожаването на фашизма.

— 0 —

„Нашата армия, — каза докладчикът, — има славни традиции. Край Фердинанд и Петрохан, на Равна гора и Трънско, край Страцин и Драва тя проявяваше велика любов към народа, защото е армия на работниците и селяните. Ръководена от славната БКП, тя расте и крепне непрестанно се учи от могъщата и непобедима съветска военна наука!"

Бе изпратена телеграма до ЦК на БКП.

Накрая офицери от поделението на офицера Данев изнесоха богата литературно-музикална програма.

Г. Граматиков, школник

Нови книги

В Окръжната библиотека постъпиха следните нови книги.

Станев, Емилиян. **Иван Кондарев**, Роман. С., Бълг. писател, 1958.523 с.

Романът е със сюжет от Септемврийското въстание през 1923 г. Авторът рисува идейната лутаница на голямата част от нашата интелигенция, която след войната масово навлиза в Комунистическата партия, без да се е освободила напълно от своите дребнобуржоазни, идеалистически заблуждения и преминава през много изпитания в търсене на спасителни идеи. Една част от нея отпада през Септемврийското въстание, друга — по-късно загива, а трета — най-многобройната — завинаги се свързва с Партията.

Коралов, Емил. **Нова летопис**. Роман. С., Профиздат, 1958.596 с.

Романът обхваща събитията от лятото на 1944 година до края на 1947 година — период на разгрома на стария свят и на изграждане основите на новия народен живот, период на върховно напрежение и драматизъм.

Романът завършва с края на 1947 година, денят на национализацията, символ на една нова епоха от живота на нашия народ.

Чубакова, Вера. **Моята пролет**. Прев. от рус. Л. Константинова. С., Нар. култура, 1958.130 с.

— 0 —

Добър кинооператор

С умела работа по популяризирането на новите филми, кинооператорът от с. Джулюница, Горнооряховско, Дончо Николов постигна радващи успехи.

Той вече изпълни плана си за годината 105 на сто.

Добър кинооператор — добро изпълнение на плана!

Тодор М. Дунев

ИЗПРАЩАНЕ НА НОВОБРАНЦИТЕ

Миналата седмица в с. Долна Оряховица, Горнооряховско, по инициатива на ДСНМ, изпълкомът на селския народен съвет и Отечествения фронт бе организирана младежка новобранска вечер.

Салона на читалището изпълниха членовете на ДСНМ и много граждани, дошли да изпратят своите другари, на които предстои да прекрачат прага на народната казарма и да им пожелаят отлични успехи в бойната и политическа подготовка.

Младежите изпълниха богата литературно-музикална програма.

С вълнуващи думи донаборникът Хаджиев прочете обещание на донаборниците да служат вярно и честно на своя народ и Родина.

Ив. Хаджииванов

— 0 —

КИНО

Народната епопея „Тихият Дон"

Едно от най-големите литературни произведения на нашето столетие — епопеята „Тихият Дон" на съветския писател Михаил Шолохов — е пресъздадена на екрана!

Каква огромна творческа смелост се е изисквало, за да се реши кинорежисьорът и сценаристът Сергей Герасимов да филмира „Тихият Дон"!.

Още от първите кадри създателите на филма ни запознават с мнозина от основните персонажи — с Григорий, Аксиния, Пантелей Прокопич, Наталия, Даря, Петро. . . и с динамично развиващото се действие ни дават възможност все по-дълбоко да ги опознаем, да вникнем в тяхната същност.

Първата световна война отвежда на фронтовете цвета на донското казачество. И в огъня на битките мнозина разбират безсмислието на войната, дълбоко прозират нейния антинароден характер и мнозина се нареждат до болшевиките, подели борбата против войната, против самодържавието. С тях отначало тръгва и Григорий Мелехов, който е отишъл на война с голямото, изгарящо го чувство към Аксиния Астахова, с тъгата по изоставената мирна земя.

Изстрелите на Октомврийската революция отекват в донските степи като глух тътнеж, който все повече се усилва, за да се разрази в бурята на великото стълкновение между двата свята и на земята край голямата руска река. И потича Дон окървавен. . . В неговите води се влива кръвта на много от тези, които са прегърнали новото, и тези, които са се вкопчили в старите традиции, в миража за независима Донска република. Загиват Петро Мелехов, есаулът Калмиков, комунистите Подтелков, Кривошликов, Щокман; загиват казаци, застанали един срещу други, сякаш на двата бряга на Дон, разделени от неудържимото течение на новия живот. И сред тях се люшка в противоречие с напластилите се от векове в казашката душа разбирания за собственост, за независимост Григорий Мелехов.

Образът на Григорий Мелехов е главното постижение на филма. Актьорът Петър Глебов е проникнал в дълбочината на своя герой, напипал е онези характерни черти, онаследени от дядото, от бащата — патриархалната ограниченост и свободолюбието на трудовия казак.

Жизненият път, който този буен казак изминава, е наситен с много радости и много горчивини; с много колебания и разочарования; с много любов и омраза, докато във финалните сцени ние го виждаме вече почти съсипан, изгубил всичко: и жена, и любима, и родители. . . да се връща към онези, срещу които се е бил, разоръжен — хвърлил пушката и патроните в разпукващия се лед на предпролетния Дон.

Също така малко недоверчиво посрещаме отначало на екрана и Аксиния, чието име в литературата е станало вече синоним на съзнателна, безпределна любов и преданост. Аксиния — изпълнена с гореща страст, презираща всички установени от вековете порядки, готова да отиде на край света с любимия мъж — такава ни представя Шолоховата героиня актрисата Елина Бистрицкая.

Типичен образ на казак от старото поколение създава актьорът Д. Илченков в ролята на Пантелей Мелехов.

И от екрана наистина звучи и се разнася с широтата на вълнуващ народен епос голямата творба на съветското киноизкуство, достойна за своя литературен първообраз — „Тихият Дон".

(**Б. Р.** първата серия на филма се прожектира в двете кина на гр. Търново от 22—28 септември).

почивния дом

В дома на профсъюзите в Троян почиват десетки работници и служители от Търновски окръг. След упорит труд те идват на чист балкански въздух, здрава храна и конфортно обзаведени спални помещения, за да възстановят своите сили. За осеммесечието тук са прекарали почивката си повече от 1,300 души.

На път за Троян партийният секретар на завод „Ненко Илиев" в Севлиево др. Тодор Ганчев и другарката му Ганка, работничка във ф-ка „Ст. Бъчваров" се запознаха с младата печатарска работничка Таня Стефанова от Търново и до края на смяната бяха винаги заедно.

На снимката: На полянката край почивния дом семейството на Ганчев и Таня. Дните минават в приятни занимания.

Рачо Христов

КЪМ 60-ГОДИШНИНАТА ОТ РОЖДЕНИЕТО НА ХРИСТО СМИРНЕНСКИ

ВЕДБАЛ

И днес още го виждам пред себе си: нисък ръст, набит, с изпъчени гърди, в рубашка, препасана с шнур, с отметната назад черна коса, с мургаво и вечно засмяно лице.

Така изглеждаше през лятото на 1921 г. Христо Смирненски, с когото се срещахме често в печатницата „Гутенберг" на ул. „Бенковски". Тогава там се издаваше и печаташе хумористичното списание „Българан", на което Смирненски беше редактор под псевдонима Ведбал. Самата редакция се намираше в една малка стаичка на печатницата, гдето имаше само два—три стола, няколко календара по стените и проста разкривена маса, отрупана със стари клишета.

Ведбал се явяваше в редакцията обикновено към обед и още с влизането си започваше да се шегува и да подхвърля другарски закачки към работниците и сътрудниците на списанието. Винаги весел, въодушевен и лирично настроен, той преглеждаше получените по пощата ръкописи и се заливаше с добродушен смях при четенето на някое посредствено стихотворение, което след това декламираше с патос пред всички ни. Ведбал сядаше край разкривената маса, вземаше от купчината печатарски изрезки къс хартия и почти на шега, както разговаряше с другите, нахвърляше само за няколко минути по три-четири куплета от своите знаменити злободневки. Спомням си го как пишеше: с наведена на една страна глава той стискаше между пръстите си някакво едва видимо парченце молив и с тоя молив, който никога не се свършваше, редеше дума след дума. Понякога в стаичката се втурваше тревожно метранпажът и съобщаваше неприятната новина, че недостига половин колона материал. Тогава с присъщото си самообладание нашият бележит редактор запретваше шеговито ръкавите на рубашката си, грабваше двусантиметровото си моливче и спасяваше положението, като съчиняваше набързо няколко вица. Изобщо Ведбал пишеше със забележителна лекота, на която всички завиждахме. Той беше роден поет и ненадминат импровизатор. Във всеки миг можеше да напише стихотворение на каквато и да е тема. Творческата мъка беше непозната за него. Мисълта и въображението му бяха постоянно озарени от някаква неспирна ракетна феерия от рими. Той се шегуваше в рими, сърдеше се дори в рими. Стихотворенията си даваше направо за печат. Само на коректура поправяше тук-там по някоя дума.

Надарен с безкрайна доброта и отзивчивост към обикновените хора от народа, Ведбал съчетаваше у себе си трогателната наивност на детето с духовната чистота на истинския творец. Той не пишеше стихове и разкази за деца, но хранеше особена любов към децата. Когато срещнеше на улицата някое дете, рядко го отминаваше. Спираше се при него, щипеше го по бузата, като го именуваше Иванчо, даваше му пари да си купи бонбони или пък го хващаше за ръка и сам го водеше да го черпи в близката бозаджийница. По онова време човек често можеше да види Ведбал из бозаджийниците на тогавашната улица „Пиротска", седнал да пие боза и да яде локум заедно с някое от неговите непознати любими гаврошчета.

Незаменим другар и прекрасен човек, Ведбал притежаваше рядкото качество да печели сърцата на хората. Дори цензорите, с които беше в постоянни разправии, отстъпваха неведнаж пред неговото лично обаяние и пущаха злободневките и фейлетоните му пропити с толкова горчива ирония. Чужд на клюката и на задкулисното шушукане Ведбал никога не злословеше за колегите си писатели. Обичаше само да се шегува с тях — безобидно, с широко сърце, с топло другарско чувство.

Днес, когато говорим за големия пролетарски поет Христо Смирненски, не бива да забравяме и веселия стихотворец Ведбал, който изкова от смеха сигурно оръжие за борба с враговете на работническата класа.

Светослав МИНКОВ

(Из „Спомени за Хр. Смирненски)

ФИЗКУЛТУРА И СПОРТ

НАРУШЕНИЯ, КОИТО МОГАТ ДА ДОВЕДАТ ДО ЛОШИ ПОСЛЕДИЦИ

На 13 и 14 септември в Търново се състоя финалът от комплексното селско първенство на Търновска околия. Поради лошата организация се допусна нарушение на закона за медицинския надзор. Това стана във футболната среща между отборите на Дебелец и Иванча за второто и третото място. Понеже футболистите на Дебелец играха сутринта медицинските власти забраниха второто състезание.

Председателят на околийския съвет на БСФС др. Стефан Радулов, нарушавайки грубо закона за медицинския надзор над физкултурата и спорта, необмислено нареди футболната среща да се състои, заявявайки, че всички инструкции и наредби му са известни. Отборът на Дебелец загуби с 0:2. Трябва да се посочи, че първенството бе претупано. То не изигра ролята си.

Представителите на ОС на БСФС не трябва да злоупотребяват с желанието на селските младежи да спортуват. Кой ще отговаря за преуморените състезатели и не ще ли се отрази това върху производствената им работа?

Това не е единствения случай на подценяване медицинския надзор над физкултурата и спорта. При откриване на градския стадион в Търново, организаторите допуснаха до състезание хора без преглед. Тази неразумна постъпка едва не завърши със смъртен случай. Пресен е споменът от финала за селското първенство по футбол между селата Леденик и Климентово — Търновско. Тогава съдията в присъствието на отговорни другари от околийския съвет на БСФС даде началото на срещата без да е осигурен дежурен лекар.

Редовно явление е отговорниците по различни видове спорт при физкултурното дружество „Етър" да търси медицинските органи непосредствено преди състезанията, да молят за издаване на фалшиви документи, колкото да бъдат „редовни" състезателите. Подобни случаи има с ДОСО и БТС. Често не се спазва срокът за предсъстезателните прегледи, не се правят заявки за медицинското обезпечаване на състезанията.

Подобни явления се срещат не само в Търново и Търновска околия. Има сигнали от различни места в окръга, които говорят, че и там нещо не е в ред. Не се изпълняват нарежданията за медицинския надзор на физкултурата.

Наред с упоритата разяснителна работа необходимо е поздрава връзка на окръжния съвет на БСФС и БТС, окръжния комитет на ДОСО и НЛРС и по места със здравните органи, които по-отблизо да следят спазването на закона за медицинския надзор и своевременно да отстраняват забелязаните грешки и слабости.

д-р П. Кефиров

зав. кабинет по медицински надзор на физкултурата при Окръжната болница—Търново

ПОБЕДА НА ГАБРОВСКИТЕ СПОРТИСТИ

ФУТБОЛ

Хубава победа извоюва преди няколко дни футболният отбор на „Балкан", Габрово, който в приятелска среща игра с отбора на „Локомотив", Ст. Загора, член на Южната ЕРФГ. От началото на играта габровци установиха надмощие, което се запази до края на полувремето и завърши при 1:0 за „Балкан".

След почивката Аргиров повторно спечели аплодисменти, като покачи резултата на 2:0. Едва в края гостите чрез 11 м. наказателен удар намалиха на 2:1.

ШАХМАТ

Нова победа спечели в гр. Казанлък градският отбор по шахмат. Състезателите-ученици Д. Босев и Д. Недялков играха разумно и спечелиха. Особено оспорвана премина срещата между канд. майстора Чапразов от Казанлък и нашия окръжен първенец П. Славчев, които завършиха наравно.

Крайният резултат е 6.5 на 1.5 за „Балкан" — Габрово.

М. Минчев

ДОКОГА ТАКИВА СРАМНИ ПРОЯВИ?

Във вторник в Търново по случай Деня на Народната армия, отбор съставен от футболисти-военнослужащи от местния „Етър" се срещна с „Локомотив", Дряново.

Но към средата на първото полувреме, след неоснователното повтаряне на 11-метровия наказателен удар от дряновци, нервността постепенно стана съществен елемент в играта. Ценов от „Етър" ритна без топка противников състезател, но не бе отстранен от игра. Твърдата игра на гостите се изроди в грубости.

Играейки на поста вратар Симеон Иор. Данов от „Локомотив" си позволи при едно правилно щурмуване на вратата му от Пръвчо Колев да го удари силно с ръка, и след като го повали на земята му нанесе и ритник. Нарушението бе веднага маркирано, но.. публиката навлезе в игрището и. . . мачът „завърши"!

И срамно, и недостойно! Приятелско състезание между водещи отбори, посветено на светла дата, не завърши поради хулигански прояви на състезатели и зрители. Колко пъти вече се писа за грубата игра на дряновци? Къде беше ръководството на отбора, за да не позволи грубостите и напускането на терена? Защо организаторите не взеха мерки за-охраната на състезанието и осигуряване пълен ред? Защо бе отмината неспортсменската постъпка и на Ценов от „Етър"?

Определена вина има и съдията инж. К. Атанасов, който прояви неразбиране в отсъжданията на авантажни положения и нарушенията в наказателното поле и допусна извънредно свободна игра.

За пръв път в Търново зрители нахлуват на терена.

За честта на търновската спортна публика, известна като обективна и крайно коректна, случаят във вторник трябва решително да се порицае и остане като изолирано, черно петно! Търновската спортна общественост има сили за „усмиряване" на тук-таме появилите се „запалянковци". И тя ще стори това!

* * *

Вчера секцията по футбол при Окръжния съвет на БСФС се занима с проявите на срещата. На Симеон Иорданов Данов от „Локомотив", Дряново се отнемат състезателните права за 3 месеца, като е направено предложение пред РСФ да потвърди наказанието.

Обръща се най-сериозно внимание на ръководствата на д-во „Етър" и „Локомотив" и специално на физкултурния колектив при Дом на офицера, че не са взели необходимите мерки за охраната и образцово организиране на срещата.

Сериозни мерки трябва да се вземат и към съдията инж. Атанасов. Такива съдии трябва да се лишават от права.

БИВШИЯТ СВЕЩЕНИК РАЗКАЗВА

По нов път

В живота на отделния човек и народ едва ли има нещо по-ценно от свободата. Оправдано някои философи я определят като върховно благо. Свободата в политическата и социално-икономическата област на живота е важна предпоставка за всестранното развитие на човешкия гений. Тя раздвижва човешкия ум, дава му простор свободно да твори, да надниква в тайните на природата, да изследва природните закони, да ги опознае и използува, да се отърси от всякакви религиозни предразсъдъци.

На всички е известно, че науката се гради преди всичко на опита. А и опитът натрупан от отделния човек през живота му, помага да опознае по-добре живота.

Цели осемнадесет години аз бях свързал живота си с църквата. Осемнадесет години носих черното расо и симулирах от собствената си съвест. Убеждавах хората, че „съществува" бог и ги уверявах, че [illegible] те ще си обезпечат по-добър живот, уверявах ги в това, в което сам аз не бях убеден.

Мисълта да хвърля расото и да заживея като всички граждани на нашето скъпо Отечество се засили у мене и от порядките на отделни духовни лица, включително и на Търновския владика Софроний. Няма да бъде безинтересно, както за вярващите, така и за невярващите, следното: Бях свещеник в с. Армени, Габровско. На 7 юни 1952 г. Търновският владика посети селото за празника „Възнесение господне". Този църковен празник, според църковните правила и устави, се пада винаги в четвъртък. Владиката пристигна сутринта с колата си. Още с пристигането си даде вид, че бърза и, че вечерта трябва да бъде в Търново.

Изкарахме всички църковни служби и всички дойдоха в дома ми на обед. При все, че Софроний бързаше, той направи изявление, че софрата му харесва и, че ще остане да пренощува.

Следващия ден бе петък, ден в който според църковните правила не се яде блажно. Още вечерта с жена ми се суетяхме каква да бъде закуската. Споразумяхме се, макар и петък, да приготвим прясно мляко и баница. Така и стана.

Търновският владика се наспа, стана от сън, изми се. Поканих го на закуска. Той благослови прясното мляко и баницата и сладко, сладко си похапна, дори остана много доволен. Разбира се и аз останах доволен. Видях владиката колко пости. И макар да съм се опитвал да отбивам нападките на хората за заблудата им с постите и други подобни, разбрах, че те са прави.

Софроний е пълен господар и властелин в епархията си и към свещеничеството. Той не търпи никакви други мнения по въпроси, по които има определено становище. В това отношение искам да споделя с читателите на вестника някои неща, една част от които те вече знаят от публикуваните напоследък материали.

На 17 юли т. г. Софроний пристигна в Севлиево. Спря на градския площад. При него се яви архиерейският наместник Първите думи на владиката бяха израз на недоволство по повод изнесеното във вестник „Борба" за постъпката на поп Иван в с. Бериево. Софроний категорично определи, че автор на фейлетона под псевдоним „Малък Сечко" е поп Марин, понеже има малък ръст. Обясненията на архиерейския наместник владиката дори не пожела да изслуша, а рязко заключи, че освен поп Рачо и поп Марин друг не е направил това. Дори подчерта, че не иска да го вижда.

Всеки ден владиката говори и проповядва да се обичаме като братя, а сам той не иска да вижда своите подведомствени служители. И то защо, защото е направен достояние един срамен факт от дейността на един църковен служител.

Тук трябва да подчертая още веднаж, че **изнесеното във фейлетона „Поп Иван в Бериево" е напълно вярно**. Това е съобщено писмено и устно на владиката Софроний. От писмения доклад, който отправих лично и отделно от свещеник Марин Минков Тотев, на владиката станаха известни редица безчинства на поп Иван Тодоров, тогавашен архиерейски наместник.

Владиката е юрист и често обича да подчертава това. При всяко посещение в дадено населено място му се устройва тържествено посрещане. При това посрещане той с особен патос подчертава отечественофронтовската законност, цитира най-вече чл. 53 и 54 от Закона за изповеданията и чл. 78 от Конституцията, а когато остане насаме с поповете казва: „Ама, че ги нарязах, нека помнят кога е идвал Чавдар Търновски. Туй всичко ще подействува ободрително върху християните. Такива смели всички трябва да бъдете!"

Когато поп Иван ми нанесе побой и аз се обърнах с молба към владиката да разследва случая и да накаже виновния, вместо справедлива защита получих заповед за преместване в с. Миндя, Еленско. Разбира се, аз не изпълних тази заповед. Предпочетох да хвърля расото и да се отърва от смущението на съвестта си, да заработя като всички хора и с честен труд да изкарвам прехраната си. С обръсването на брадата аз се избавих от тягостното състояние, което поддържаха у мене постъпките на отделни служители от типа на поп Иван, покровителството им от владиката и собственото ми неубеждение в религията.

Аз зная, че владиката не ще остави незаклеймена постъпката ми. Първата проява вече почувствувах с предупреждение да напусна църковната квартира. Това съвсем не ме смущава, защото в Севлиево живеят 15,000 граждани и нито един не е останал на улицата.

Пиша тези редове, за да покажа нагледно делата на онези, които ръководят вярващите и които всеки ден се молят и коленичат пред бездушните икони. А тези икони и светии не съществуват извън тяхното съзнание. Често пъти те се насаждат от самите духовни лица. В това отношение много е показателен следният случай: в Севлиево поп Иван Тодоров напоследък е поставил в църквата една нова икона на Йоан Кронщадски. Такъв светия не съществува никъде по църковните книги. Йоан Кронщадски е само един начетен руски духовник, починал преди няколко години. Ето едно хрумване на един поп и появата на нов светия. Така, по този път са се наложили и другите светии и с течение на времето вярващите са ги възприемали. Народната поговорка: „Слушай попа какво говори, а не гледай какво върши!" в то[illegible]ношение е помогнала много.

Но времената се промениха. Не с молитви към бога, а с честен труд хората градят своето щастие. Светиите и иконите все повече отиват безвъзвратно в музеите. Хората, опознали обществените закони, овладяват тайните на природата и използуват по-пълно нейните необятни сили за развиване на производителните сили, за тласкане на обществения прогрес все по-напред и по-напред.

И вместо да отвличам вниманието на хората с вярата в някакъв несъществуващ бог, реших да бъда по-полезен на обществото. Хвърлих расото и заработих както всички граждани на нашето скъпо Отечество за по-добър и щастлив живот.

Рачо Гичев Рачев
бивш свещеник

ДЪРЖАВНО СТРОИТЕЛНО УПРАВЛЕНИЕ — БУРГАС

ТЪРСИ

майстори зидари и кофражисти за:

1. Стройрайон — Несебър, за изграждане на хотели на „Балкантурист"—гр. Несебър.

2. Стройучастък — Бургас — провинция — за изграждане на почивна станция в с. Китен, Мичуринско.

3. За почивна станция с. Приморско, Бургаско — бояджии и бучарджии.

Постъпване на работа веднага. Желаещите да се отнесат до ръководството на Стройуправлението Бургас ул. „1 май" № 1 — III етаж.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА Вестник „Борба" — Търново ул. „Васил Левски" № 11
ТЕЛЕФОНИ: Гл. редактор — 24-58, зам. гл. редактор и отг. секретар — 25-26, партиен и културен отдели и хумор и сатира — 31-41, селскостопански и икономически отдели — 25-27, информационен отдел и илюстрация — 24-59, отдел „писма и домисници" 24-59, финансово домакински отдел 37-5.